

Motion till riksdagen 2005/06:Sf17

av **Birgitta Carlsson m.fl. (c)**
med anledning av prop. 2005/06:20

Delat barnbidrag vid växelvis boende m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår förslaget att barnbidraget skall kunna delas enbart på anmälan från den ena föräldern.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en samlad utredning ur ett barnperspektiv om de bidrags- och underhållsregler som påverkar barn till föräldrar som ej har delad vårdnad.

Propositionens förslag

Propositionen för fram tre nya förslag till förändringar beträffande utbetalning av barnbidrag.

För det första föreslås att föräldrar med gemensam vårdnad ska välja till vilken förälder barnbidraget ska utbetalas. Enbart i det fall föräldrarna inte lämnar in en gemensam anmälan ska barnbidraget utbetalas med automatik till modern (eller i det fall föräldrarna är av samma kön, den äldsta föräldern).

För det andra föreslås, vid delad vårdnad där barnet har ett växelvis boende hos föräldrarna, en möjlighet för föräldrarna att dela barnbidraget genom gemensam anmälan till Försäkringskassan.

För det tredje föreslås att det också, vid delad vårdnad och växelvis boende, ska vara möjligt att dela barnbidraget även om föräldrarna inte är överens om detta. Det förutsätter då att en förälder gör anmälan om delat barnbidrag samt att det finns lagakraftvunnen dom eller ett av socialnämnden godkänt avtal om växelvis boende, samt att den andra föräldern inte visar att sådant boende inte föreligger.

Fel! Okänt namn på

Ja till ökad valfrihet men inte till tvång

När barnbidraget infördes 1947 på förslag från Bondeförbundet utgick betalningen till modern, något som var ett stort framsteg i dåtidens samhälle eftersom många mödrar saknade egen förvärvsinkomst och ändå tog det helt övervägande ansvaret för hem och barn. Som propositionen påpekar har dock samhället i många avseenden förändrats sedan 40-talet. Förvärvsarbete är det vanliga både för mödrar och fäder, och männens delaktighet i ansvaret för barn och hem har ökat.

I dagens läge är det inte längre självklart att barnbidraget bör utgå till modern i första hand. Det kan ge signaler som stärker den traditionella uppfattningen att modern har huvudansvaret för barnen. Det finns också en risk att ansvaret för större omkostnader för barnet, t.ex. dagisavgifter och klädinköp, hamnar på den person som uppbär barnbidraget. Även om föräldrarna jämnar ut de rent ekonomiska kostnaderna kan konsekvensen bli att det i högre grad blir kvinnan som får hålla i kontakten med dagis och som får göra större delen av inköpen.

Vi biträder mot denna bakgrund förslaget om att sammanboende föräldrar själva, i samförstånd, får bestämma till vilken förälder barnbidraget ska utbetalas. Vi bedömer att det på samma gång bidrar till ökad jämställdhet och ökad valfrihet.

Möjlighet att dela barnbidraget vid växelvis boende

Växelvis boende innebär att barnen bor hos båda föräldrarna till ungefär lika stor del. För många barn är växelvis boende den bästa lösningen eftersom det möjliggör nära kontakter med båda föräldrarna. I dessa fall fördelar sig de vardagliga kostnaderna relativt jämt mellan föräldrarna. Det bör också finnas en stark logik i att man delar även på barnomsorgskostnaderna eftersom de bidrar till att frigöra arbetstid för båda föräldrarna. Vid växelvis boende är inte någon av föräldrarna underhållsskyldig, även om skillnaderna i inkomst skulle vara betydande.

Centerpartiet bedömer det som troligt att föräldrarna vid växelvis boende gör överenskommelser om det ekonomiska ansvaret som medför att kostnader och inkomster i någon mån utjämnas. Barnbidraget kan här spela en viss roll eftersom modern, som i normalfallet får barnbidraget, oftast också har den lägsta lönen. Å andra sidan finns här ett negativt signalvärde som möjligen kan upplevas som diskriminerande av fäder som vill ta sitt ansvar för barnen. Centerpartiet välkomnar propositionens förslag om att föräldrarna gemensamt ska kunna begära en delning av barnbidraget.

Däremot befarar Centerpartiet att möjligheten för en förälder att ensidigt begära delat barnbidrag kan ha negativa effekter för samsyn mellan föräldrarna. Idag må fördelningen av det ekonomiska ansvaret för barnen vara en van-

Fel! Okänt namn på

lig orsak till osämja. Med en rättighet för en förälder att under de omständigheter som anges i propositionen begära delning av barnbidraget finns det en risk för att föräldrarna istället kommer att bli osams om tidsfördelningen. Den förälder som motsätter sig en delning av barnbidraget har nämligen ett motiv att hävda att växelvis boende inte föreligger. Riksdagen bör avslå förslaget om att barnbidraget under vissa omständigheter ska kunna delas enbart på anmälan av den ena föräldern.

Utred bidrags- och underhållsregler ur barnens perspektiv

Barn till föräldrar som gått skilda vägar är ofta ekonomiskt och socialt utsatta. Utredning och proposition visar på ett behov av att ta ett större grepp om de bidrag och regler som påverkar möjligheterna till en väl fungerande försörjning av och omsorg om dessa barn. Vid sidan av barnbidrag gäller det också underhållsregler och regler för försörjningsstöd, bostadsbidrag, föräldraledighet m.m. Det behövs en samlad utredning ur ett barnperspektiv om de bidrags- och underhållsregler som påverkar barn till föräldrar som ej har delad vårdnad. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 15 december 2005

Birgitta Carlsson (c)

Annika Qarlsson (c)

Jan Andersson (c)

Sofia Larsen (c)

Kenneth Johansson (c)

Margareta Andersson (c)

Birgitta Sellén (c)